

مرکز تۆزۈپ :
باب عالی جاده سنده (اتحاد
تجارت) كىتبخانه سى

آبونه بدلى :

سنه لى ۱۰۰ غروش
آلتى آلتى ۵۰

ممالك اجنييه ايچين ۲۵ غروش ضم
اولوناليدىر .

دىنى ، علمى ، ادبى ، اجتماعى

مخمس

۱۳۳۸

بجوئے اسلامى

صاحبى ، مديرى ، محررى :

آبونه قىدى معاملە سى هر سنه نك بونجى
وايكىچى آلتى آلتى اعتباراً اجرا اولونوز

فى: غروش

۱۰

دى الحجى

۱۳۴۲

اداره خانه سى :
بايزيد جامع شريفى تربيه قاپيسى
قارشيسنده

اسلامك نفعنه خادى مقالات
مع الت شكر قبول ونشر اولونوز

يازانك شخصيتى دكل ، يازينك اهميتى
نظر دقتە آلتيدىر .

كن يازيلردن شايدان قبول كورولنلر
تاسوخ صيراسيله درج ايديلير .

كونده ريله جاك آثار ، اوقونا قلى
ومختصر جى يازيلش اولماليدىر .

جلد

۵

عدد

۵۰

او چيچك كه فلك حسن وبها بيلد يزيدر
نوبهار آني لطافتده ، رببي قيزيدر
مادر والدينه شوق فروزان ايدى او
باعث تسليت خاطر سوزان ايدى او
كچيروب پنجه سنى دست ورم ، سینه سینه
كو توروب طور اغه ده ويردى اونى آنه سینه
كيتدى دركاه آلهيسنه ناكام اولارق
روحى اولسون اوراده ملتفت حضرت حق
دمعه ماتم ايله لمعه شبنم يرينه
قطره رحمت اينه صبح ومسا مقبرينه
بش وقت عكسى بونك سامعه يه مدهشدر :
مدحتك روح فروزانى افول ايتشدر

طاهر المولوى ۱۳۴۲

§

شيخ عبدالباقى افندى حضرتلرينك غزل عارفانه لرينه

نظيره

دوشوب تهيجه فصل الخطاب عشقكدن ؛
تمده قالمدى تاب ، انجذاب عشقكدن !
غريق شعله اذواق سرمدى اولدم ؛
ايمنجه چشمه لعل مذاق عشقكدن !
صفای قلبی خیالکده بولسه کر، بیدار
اولورمى حشره قدر دیده، خواب عشقكدن ؟
لسان اهل معارفده بر کنایتدر .
نصاب فیض الهی، نصاب عشقكدن !
سه ویله ، سهومه ، کولکلرده میل کلچهره
غلط دکلې اوده اکتساب عشقكدن !
مکر صحیفه یکپاره دن عبارت ایش
جهان حسن و تماشا کتاب عشقكدن !
ضیای مهرده بر ذره دره جهان آرا
فروغ درگه شوکت مأب عشقكدن
نیک نواسی، دلاک آهی، بلبلک زاری ؛
برد این حزین اضطراب عشقكدن !

وصول ایچین بکا ؛ ای کعبه امل یتیشیر
فضای دلدہ قالان ایز ؛ شهاب عشقكدن
بو نو نظیره یی یازدم جناب باقی یه :
دوشوب تهيجه فصل الخطاب عشقكدن !

امسانه محوری

قطعه

خاك جسم بر آتشم ای ماه
جوهر جانه كان اولایدی ده آه
نو بنو جان ویره یدم اوغر کده
حسرتکله اولونجه خاك سیاه

محبی الصبره رائف

مصرده قبرستان زیارتی

کچن نسخه دن مابعد

زیارت زمانی اولدینی ایچون اکثریتله قایلیر
آچیق . ایچرلری کورونویور . کورونمسه بيله
بر آری ویزیتلیسی دویولیور . حاشا ثم حاشا یاربی
سوزده قرآن اوقونیور . هرايکی آدیمده بولکیزی
قارا قوری کیرلی برآل کسیر . باشی صاریقلی ،
صورتنه باقدقه ایکنرندیکمز بودیلنجیلر ، حفظ
قرآن سلاک جلیله مسلط اولان بوکله لر نه ده جوق .
هر گوشه باشی بومردار لر له دولو . هپسی مسلط اولیور ،
هپسی آرقه کنزه طاقیلور ، سویلیور . آلی سزده ، کوزی
بشقه یرلرده ، بر دیکرینی قاچیر مه سین دی یه . اوکدن
برقادرین کچوردی . ینه بویه دیلنجیلردن بری
پیشنه طاقیلدی . سویله دی ، سویله دی . سویله دیکدی ده
اک دهشتلی دعالر . مبارک بر آغیزدن چیقوب
الله ده قبول ایتسه صدقه یی ویره جک اولان
دوس دوغری جنت اعلا بی بویلا یه جق . قادین
دونوب بر کره (دفع اول) بيله دیمه دی . طیبی
غیرره غیرر ما کنه کی ایشله یین بر دیلنجی آغزینه
(ووردم دویماز) بر قولاق ایستر . حریف ده

پورودی، نهایت امکنک بوشه کیتدیکنی آکلادی،
دوندی. ساده دونمکله قالسه اعلى، قادینه کفر
ایدیوردی...

دیزیلزک یاشاندیغی بو ملوث منظره لردن
شیکسینه رک آیریلق، برآزده اولولرک حیاته
قاریشقی ایستورم. ایشته صاغده دورت ستون اوستده
یاریمی ییقلمش باصیق برقر، آلتده اوچ، درت
طاش مجلس قورمشلر. اکیلوب باقدم. کوزلرم
آشنا برخطه تماس ایتدی. دوداقلرم طاتلی برقچ
گله میریلاندی. طاشلرده تورگجه ده یازیلیدی،
آلتده ۱۱۰۹ تاریخی (سلیمان آغا) نک روحنه
زاژدن فاتحه لر بکلنیوردی. اوآنده اورای ترک
ایتمش وذهناً ۱۱۰۹ تاریخنده مرحوم عثمانلی ایمرای
طورلغمزک حدودلرینی دولاشوب دونمشدم.
آنحقی اوآنده شاعر اولمادیغمه تأسفلر ایتدم.
اگر شاعر اولایدم دویدیغیم حسملری ابدیه
قدر یاشاتاقدیم. هیچ شهه سزکه ۱۱۰۰
تاریخنده بری ترک ایتدیگمز طور اقلرمزده نیچه
سلیمان آغالر، نیچه سلیمان افندیلر یاتیور. بونلرک
بر چوقلری چیزمه لرندن قان آقان آلی بالطه لی
حیدودلر طرفندن ایکنجی دفعه شهید ایدلایلر.
فقط اسلام دیارلرینده نکبت و مذلت آلتنده ایکله یین
بوکی قبرلرک حالی بکا داها حزین کلدی. زواللی
سلیمان آغا! سنی طانیادیغیم، کیمک نه سی بولوندیغکی
بیلمه دیگم حالده سنی کندیجه پک یاقین عدایدیورم.
مزارگک یانندن کچلرک برکوز بیله آتمادیغی
طاشکی او قودیغیم وقت روحک او خراب قبرگدن
اوزاق دکسه بئم دویدوغم آجی بی کورمشدر.
بلکه بئم بوفانی و آنی تاثرم ییللردن بری حسمت
قالدیغک یکانه تسلی اولمشدر. هیچ شهه سزکه
بوندن صوکرده شیمدی یه قدر ایچنده بولندیغک
نسیانه تکرار دالاجقسک. ابدیه قدر ساده

دنیا ده کی عملک سکا یولداشلق ایده جک. بزلر
ایچون سن مجهولیتدن کلمش، یته مجهولیه کیرمش
بره یولادن عبادتسک. اکر او، اورو مجکلی یقیق
قبه آلتده صارارمش توزلی مزار طاشک ده اولما
هیچ دنیا ده بولونامش کی اولاجدک. سن ده
یاشادک، سن ده حیاتک بوتون صفحه لرندن کچدک،
سنک ده توالی ایدن موسملر کی کاه طالعک یار،
کاه بختک قارا اولدی. کولک، آغلادک،
سهویندک، آجی چکدک. بلکه منقبه لری آلتون
حرفلره یازیلماق جسور قهرمان ایدک، بلکه ده
سجیه سز و حیاتی لایین حروفاتیله توصیف ایدیلر جک
سینسی، ریاکار برخلوق ایدک. بلکه ده بوتون یاشادیغک
مدنجه دیله دیکگه نائل اولامیه رق کوزلری آرقاده
قالش برنا کامسک و بلکه بوتون حیاتنده برالله،
برپیغمبره، برمفکوره یه، برعشقه عمرینی وقف
ایتمش برولیسک. سندن خبر ویرن شو یاری یقیق
طاش پارچه لری اولماسه یدی شیمدی بوتون حیاتک
مجهول اولدینی کی اسمک بیله یوق اولاجقدی.
هم شیمدی یه قدر دایانا بیلمش، تحریبه تسلیم
نفس ایتمه مش براییک طاش پارچه سی نه وقته قدر
اسمکی محافظه ایده بیلر جک، هم ده کیملر ایچون؟
یارین، او بر کون زمان اونلری ده بره صریحه،
اوزه لرلنده (الله) و (محمد) اسملرینی طاشیان خطلری
سینلجه فاصل سنک سنجه پک قیمتلی اولان وکاه اقباله
کاه ادبارده کچمش بولنان کونلرک، الحاصل بوتون
حیاتکک بوکون اولدینی کی، اسمکک ده یوق
اولدینی وقت بوتون جانلی ماضیه تماماً معدوم
اولاجقسک. آمان یارب دنیا بو قدرده می بوش!
سلیمان آغای کندی ایصنرلغده بیراقرق
آیریلدم. برآز اوتده یته قاووقلی بر مزار، یته
تورگجه بر کتابه. بوراده یاتان (عبدالله آغا).
بو قبرکده زیارتچیسی یوق. کیمسه آدینی آغزین

ایدیور . زیات زمانی اولدینی ایچون اکثرینک اوکلرنده اوطوموبیلر ، آرابه لر ، قایلرندن کیروب چیقان اوشاقلر وار . ارککلر ایچون ناصل اولسه کیدیلیر سده قادیلر ایچون تامیله سیاه کینمک عادت . هر طرف سیاه ، باش بیله سیاه بر اورتویه صازیلیور . میدانده کوزوکن بر یوز ایله ایکی آل . چیرکینلر ایکنج بر صورتده بوسوتون چیز کینشیور . لر سده کوزلر دها رونق بولیورلر . ماتمی بر سیاهلق ایچنده زنباق تنلی بر یوزک چرچیمه لایکی فتان باقیشلی ایکی متموج ماوی ویا قارا کوزه صاحبه لرینه بو آنلرده - هر حالده - پک سه وینجی وغرورلی آنلر یاشاتیورلر . کیم بیلیر بلکه اولولر ، بوتازه کوزلرک کله سندن ممنون اولیورلر . فصل ممنون اولماسینلر مزارقلرینه سینن قسوت وکدر سیلینور . اولدقلری ده شوندن بللی که زیارتچیلرک هیچ برینه صیقینی ویرمیورلر ، اوراده بولدقلری مدتیجه ساعتلر ، کونلر وکیجه لر شتک وشوخلق ایچنده کچور . ساده بر چالغی اکسیک !...

عادت اوزره کلرله ، چیچکلرله ، خرما آغاجی یاراقلریله سوسله ن مزارک ویا مزارلرک باش اوچنده اون بش یکر می ، بعضاً اوتوز کیشی بردن قرآن او قویور . واقعا قرآن او قویورلر ، اما اللریله یاقلریله کوزلریله باشقه شیرده او قویورلر . کوشده کی پلاو ویا حلوا تجره سندن باشنی چه ویرمه ین ، آراده صیره ده شخصی کوزوکن آشجی یه فیلدر فیلدر کوزلریله یمک ایستر کی باقان ، کاه صاغه صوله اشارت ایدن ، کاه تلاوتی کسه رک بخشش غوغاسنه قوشان بودیلنجیلره ، بوقدر پیس کیمسه لره بیلم قرآن او قومتق کناه دکلیدر ؟ حافظلق بویله پسایه لرک اُلنده تجارتدنی عبارت قالا جق . دینلری ، ایمانلری بر طرفه بر اقام ، اوراسنی اللهدن باشقه کیمسه بیله مز . فقط بیله جکمز و کوره جکمز بر شی وارسه اوده بو حریفلرک ابدستسز اولمالریدر .

آلیور . فاتحه بکلین یازیلره دونوب باقیور . ذاتاً یازیلر او قوممازلقدن سیلنمش کی . حساب ایتم ، عبدالله آغاده یوزلرجه سنه لردنبری بوراده یاتیور . دوشونیورم ، دها دوغریسی دوشونمک ایستورم که تورکک اسمنی ، لسانی نیل وادیسنه کترین بو آدمیر ، ایکنجی وطن ایدیندکاری بو مملکتک بو کونکی تورککی غیب ایتش حاله نه دیه ، جکمر ؟ ..

عبدالله آغانک مزاری سنه لردنبری سورن بر سکون ایله حرکتسز و سسز دورییور . بزم کی حرمتسز بر زار دن خبری بیله یوق . کچورم .

حیاتک اک بویوک لذتی رسم چکمکده بولان یولداشم ، فوطوغراف ماکنه سیله مشغول . فقط هپاسکی ، یقیق دوکوک قیریق پارچه لی قبرلردن باشقه بر شی کورمیورز . هانکی برینسک کینی چکسین . ساده بودور طاشلرک ویا صیق قولوبه لرک آراسنده یوکسه لن عرب طرز معمارینده برقاج قبه وار . اونلرده یقیق ، یاریسی یوق ، یازیلری سیلنمش ، صیوالری دوکولمش ، آلتلری قیریق طاش پارچه لریله توز طور اقدن عبارت . ماضیده کی وظیفه لری صوکنه ایریشمش . حال حاضرده کی عصری وظیفه لری دیریلره ابدستخانه خدمتی کورمک ! تک توك اولرده وار . طبق بزم طشره اولرمن کبی . کیمیمی قفسلی ، کیمیمی باحجورلی . بو اولر زیارت کون وکیجه لرنده اوطورولق ایچون ، دایالی ، دوشه لی . بعضیسنده الکتریک بیله وار ، طبیعی زنکین ویا اسکی بر عائله دن اولوب ده زنکینلکی صاوروب کول ایدن میراث یدیلره مخصوص . مزارلرده کی اوی کیمسه آلمدیغندن آلرنده قالمش . بر شهر قدر بویوک اولان بو قبرستانده یکانه بیللاکی بو اولرک سوقاق ویا باغچه لرنده کی برایکی آغاج تشکیل

متعفن و مردار لاشه لرينك - وجود لری ديمه به
 ديلم وارميور - يانلرينه قوقودن يا قلاشيلماز. كوزمله
 كوردنم . برقاجي برآرده كيديورلردى . ايجلرندن
 برى چومه لى . نقض وضوء ايتدى . صوكراده
 سورويه قايتشدى . هپ بردن بر مزارك باشنه
 چوكيديلر . ماكنه كچي او قومايه باشلاديلر .
 كلكدده بويله لرينك واسطه سيله اولولر كنز ويا
 ديريلر كنز ايچون ثواب ايشلمكه قالكك . قرآن
 او قومق و او قومك شرائطه توفيق حركت ايتمه دن
 ايشه قالمق ، قرآنه ك بويوك حرمت سرك دكلده نه در ؟
 هيسچ شه سزدر كه وجودك پاكلكي ، قالك
 صافلني ايمانك روحانيكيه او قوتاجق قرآن دن
 اولولر مذك روحى دها زياده ملتذ اولور . هر كس
 بيلور كه پارا ايله محبت اولماز . محبت اولماديني كچي
 عكسى ده اولماز . كيمسني پارا ايله برديكري ايچون
 آجيند راما زسكنز . ساخته تاثر بر طرف .

بوقبرستانده دها دوعروسي اولولر ايچون
 خرابه زار ويا مزبله ، ديريلر ايچون ده حشرات
 ياتاغي اولان بويرده فضله طور مقده معنا يوق .
 فضله طور مق اسلاميك مصر كچي توركيادن صوكره
 الك قويو اسلام يوردي اولان بر مملكتده جهالت
 وتسبب يوزندن بدعتلره و خرافه لره منقلب اولديني
 حقتنه كي فكره دليل طوبلامقدن باشقه برشيئه
 يارامايه جق .

عجلاه دونه سورز . طبيعي كلسديكمز كچي
 دونر كن ده قيريق طاش ييغينلري ، يازيسي شكللي
 سيلنمش مزار طاشلري آراسندن كچيورز . كوزمه
 اوزرنده (محمد چلينيك) كلمه لري يازيلي بر طاش
 پارچه سي ايليشدى . نه باشي نه صوكي وار . بو محمد
 چلبي كيم و محمد چلينيك نه نه ، كيمنه عائد و مزارى
 نرده ايدى ؟ صورميورم دوشونميورم بيله ، بوقدر
 كوردكارمدن صوكره تحسس و تفكر قابليت بنده
 تماميله كورلشدى .

ينه صيوا سي دو كولمش خرجي ايجنده مزار
 طاشلريني ميدانه ووران آلچق ديوارلر آراسنده
 دار سواقلردن يورويورز . نك مناره لى اولدجيه
 بويوك برجامعه راست كلدك . امير قايتيا بك مدفني
 ايمش . جامه ك او كنده بر ميدانجق وار . برده
 چشمه ، بر بقال ، بر قهوه ، بر آقطار (عطار) هپسي باصيق
 دكانلر . بر سقاطولوم ايجنده صوطاشيور . جامعدن
 باشقه درت طرف ييقلمش خرابه . قاهره مزارلني
 ايجنده وشهره طوبى طوبى اوج چاريك ، بر ساعت
 مسافه ده اولان بو محله ويا ميدان ، قاهره دن نه قدرده
 اوزاق قالمش . ميدانده اوينايان چو جوقلر بيله باشقه
 انسانلرينك يورويوشي بيله باشقه . جامعه يكرمي
 اوتوز باصاما قلى كنش بر مرد يونله جيقيلور .
 جامع اولدجيه يوكسك و عرب اسلوبنده .

بوراني ده ترك ايديورز . باصاما قلك يانندن
 كچر كن كورديكمز منظره ، اوكون بوتون كوردكلر .
 مزى نتويج ايتدى . مرد يوه نك يان كوشه سنده
 ايكي كومه ! ناصل ديسيم ؟ سز آكلايك باري .
 ايكي كومه هم اولدجيه قاياريق انسان تزه كي . بو
 جامه ك آداملري كورميورلرمي ، چوپحي كچميورمي ؟
 اويولدن كچن برار باب خيره مي يوق كه خبر ويروب ده
 قالد يرتسون . بركت و يرتسون كوشه . ايجه قورونمش !
 بلنكده (قايتباي جامي) ني آنا رعتيقه ديه
 كزن سياحله بر عجيبه كوسترمك ايچون بيراقشيلر .
 صبا حدنبري ابي وقت كچمش ، كونس هر طرفي
 ياقوب قاوور مقده . قارمز ايجه آچيقمش . اوستمز
 باشمز اونه بولانمش كچي بم بياض . ديملر قوب
 قورو . واقعا سيللر ، چشمه لر وار . فقط هپسي
 قورو . چشمه لك موصلمقلري قوشمش ، يرلري
 اويولمش بر كوز كي . سيللرك پارما قلني آرقاسنه
 بر تخته برده قاييويو ير مشلر . . .

نده چوق ، سيل ! سيل ، چشمه ، سيل ، ينه

و مجتمعاً سماع ایتمه آلیشید یرمق ایچین یاسیلان
خفیف ترتیب بر مقابله در . بونده تکیه نك شیخی
پوستنده بولونمازو (سلام) لرائنه اسنده (آیین شریف)
او قونماز .

قاهره ده قالدیغمز ایکی کون ایچنده جامع ازهرله
برابر مشهد حسینی و امام شافعی ، سیده نفیسه ،
ابن الفارض کبی اکابرک تربه لرینی زیارت ایتدک .
مشهد حسین - که جامع حسنین دیورلر - غایت
مهیّب و محترم بر یر . سیدالشهداء حضرتلرینک
رأس مبارکی اوراده بولوندیغی حقنده کی روایت
اختلافی اولمقله برابر دروننده فوق العاده برمهات
وار . او قدرکه کیردیکم ائشاده اوغرا دیغم رعشه دن
آیاقدہ طورامادم ، دیز چوکه یه مجبور اولدم .

صرفای عشاقک شیخ سختدانی و :

روحی لك یا زائر فی اللیل فدا

یا مونس وحشتی اذ التلیل هدی

ان کان فراقنا مع الصبح بدا

لا سفر بعد ذاك صبح ابد

رباعیسنک قائل حساسی عمر بن الفارض
حضرتلری ده تربه مخصوصه سنده و یک محترم بر
سکون و وقار ایچنده غنوده ایدی .

برده (قایغوسز سلطان) ده نیلن بکتابشی
تکیه سنه کیتمشدک . فقط نصیب آلمق ایچین دکل،
داخلنده کی مغاره یی کورمک ایچین .

تکیه ، اهرامه ناظر بر تپه جک اوستقده مبنی .
حریمی داخلنده ایجه کنیش واوزونجه طیبی بر
مغاره وار . درگاه نشین جانلرک افاده سنه کوره
(قایغوسز سلطان) کعبه یه کیتمک اوزره تبریه
اوتونلی آچایه باشلامش فقط عمری وفا ایتمه مش!
مغاره دروننده رجال مصریه دن بعضیلرینک محشم
قبرلری واردی .

مصر لیلر، قایغوسز سلطانه (ابوعبدالله المغاوری)

چشمه یه سبیل . فقط هپسی قورو، یا اقلر
قبریق، یازیلر سبیلک . ایلکین فرق ایتمه مشدک ،
صوکره نظر دقتمزی تحریک ایتدی ده هر آدمده
بر قورو سبیل و یا چشمه یه راست کلدک . ذاتاً قورو
اولماسه ده فایدالری اولما یا جق ، آلا که بوزلی صو
سبیلی اولسون ، یوقسه ایلیق، قاینار درجه ده ایلیق
صو ایله (تسکین عطش) پک قابل اولبور .

تک توك تمیز او جکرلرک او کندن ده کچورز .
بعضیلری او قدر بزم محله اولرینه بکزیورکه شمدی
بریسنک قفسی قلوب ایچریدن بر باش «هو عایشه
خانم !» دییه قومشوسنه سسلنه جکمی دیه بکلیورم .
انتظارمه بات کوت بر دیوارده ، بره ایچنه ووران
پانچرردن باشقه جواب ویرن یوق .

برر ایکیشر دونسلر وار . بعض قایلرده
شیخته لر، یورغانلر، سبتلر، تبحره لر آراهه لره یوکلنمکده .
بعض آراهه لرده یوکلرینی آلمش دونسلرلر . طبق
یاغیندن قورتارلمش پیل پیرتی یی طاشیان آراهه لرکی .
فی الحقیقه آرقیه صوک بر باقیمزده مجاورین ، بو
بلده اموات یاغش ییقیلمش بر شهر کبی چیلاق
و خراب کوزو کیوردی . ساده بایرامنی قبرستانده
کچیرن خلقک محیط ایله تضاد تشکیل ایدن وهیج
بر جنس حریرزده یی آکدیرمایان شن سیالری،
سهوینج و کولملری اولماسه .

اسعد دده افندی حقنده کی مکتوبدن مابعد
(۷: نجی نسخهدن)

قاهره ده مولویخانیه مسافر اولدق و تصادفاً
بر مبتدی مقابله سنده بولوندق . مسموعکز اولمشدرکه
مبتدی مقابله سی، سماع مشقنده ملکه پیدا ایله مش
اولان بر (جان) [۱] سماعخانه ده کی آداب و مراسم
[۱] درویش مقامنده (جان) ده نیلمه سی اصطلاحات
مولویه دندر .